

احکام کاربردى:

پرمسائط حسن سؤالات شرعى

پاسخ به شبهات جديد فقهى

مؤلف:

مجتبى صبورى

سرشناسه	صیوری، مجتبی، ۱۳۶۲
عنوان و نام پدیدآور	احکام کاربردی: پرمخاطب‌ترین سؤالات شرعی و پاسخ به شبهات جدید فقهی
مشخصات نشر	تهران: نقش اندیشه، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری	۴۰۰ ص رقی
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۵۸۶۹-۵۱-۴
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا	
بازداشت	چاپ قبلی: برگ فردوس، ۱۳۹۴
موضوع	فقه جعفری - پرسش‌ها و پاسخ‌ها
موضوع	فتوهای شیعه
موضوع	اسلام - پرسش‌ها و پاسخ‌ها
موضوع	فقه جعفری - رسانه عملیه - پرسش‌ها و پاسخ‌ها
شناسه داده	شماره کت پشنان فن آور سعید
رده‌بندی کتاره	۳۱۹۷ الف ۲ ص / ۱۸۳ / ۹ BP
رده‌بندی دیویی	۳۴۲ / ۵۰
شماره کتابشناسی ملی	۴۰۱۸۰۸

انتشارات نقش اندیشه

(با همکاری و مشارکت شرکت پشنان فن آور سعید)

نام کتاب	احکام کاربردی: پرمخاطب‌ترین سؤالات شرعی و پاسخ به شبهات جدید فقهی
مؤلف	مجتبی صیوری
حروف چینی و صفحه‌آرایی	دفتر سعید / افسانه شاه‌کرمی
طراحی جلد	دفتر سعید / اکبر اقدسی قاضیانی
چاپ و صحافی	بهرامی
قطع و صفحه	رقعی / ۴۰۰ ص
تیراژ	۱۰۰۰
نوبت چاپ	اول
تاریخ انتشار	۱۳۹۷
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۵۸۶۹-۵۱-۴
آدرس انتشارات	صندوق پستی ۳۴۶ / ۱۳۱۶۵ تلفن: ۰۲۱-۶۶۹۵۰۵۹۰
پست الکترونیکی	info@naghsheandisheh.com

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

کلیه حقوق محفوظ است

فهرست مطالب

- پیشگفتار ۱۵
- تقلید ۱۷
- سؤالات و شبهات تقلید ۲۳
- چرا با وجودی که خدا به ما عقل داده باید تقلید کرد؟ آیا تقلید یک نوع تبعیت بدون دلیل نیست؟ ۲۵
- با وجود پیشرفت علم، آیا مراجع تقلید می‌توانند پاسخگوی مسائل جدید باشند؟ ۲۹
- دلایل عقلی تقلید از مجتهد اعلم جامع الشرایط چیست؟ ۳۰
- علت وجود اختلاف فتوا و عدم وحدت نظر بین مراجع تقلید چیست؟ ۳۲
- چرا علمای شیعه با همدیگر جلسات بحث و تفاهمی نمی‌گذارند تا به یک نظر اتفاقی برسند؟ ۳۵
- آیا دین‌داری با تقلید از مراجع رابطه‌ای دارد؟ ۳۸

۸ ■ احکام کاربردی

• اگر یک مرجع تقلیدی دستوری را بدهد و بعد (در جهان دیگر) معلوم

۴۱ شود که دستور اشتباهی بوده؛ آیا گناهی بر ما است؟

۴۳ • چرا رساله‌ها به زبان امروز مردم و اصطلاحات امروزی نوشته نمی‌شود؟

۴۹ • آیا اعتقاد شیعه و اهل سنت نسبت به اجتهاد و تقلید یکسان است؟

۵۲ • چرا زنان نمی‌توانند مرجع تقلید شوند؟

۵۹ نجاسات و مطهرات

۷۹ سؤالات و شبهات نجاسات و مطهرات

• چرا کفار و اهل کتاب نجس هستند؟ آیا نجس دانستن کافر توهین

۸۱ به شعور، شخصیت، اخلاق و آزادی است؟

• چرا در اسلام سگ که حیوانی وفا است، من نجاست دانسته شده است؟ ۸۶

• آیا درخانه‌ای که در آن سگ وجود دارد، عبادت و دعای اهل آن

۹۰ خانه قبول است؟

• چرا نوشیدن شراب حرام است؟ آیا مصرف کم آن اگر ممتد نباشد

۹۴ نیز حرام است؟

• چرا مشروبات الکلی نجس است؛ در صورتی که الکلی غالباً اشیا را

۱۰۱ ضد عفونی می‌کند و بسیاری از میکروب‌ها را از بین می‌برد؟

• باتوجه به آیه قرآن که می‌فرماید در شراب منافی هست، منافع آن چیست؟ ۱۰۴

• حکم استفاده از مشروبات الکلی و شراب در دیگر ادیان چگونه است؟ ۱۰۵

۱۰۹ غسل

۱۳۱ سؤالات و شبهات غسل

• چرا اسلام می‌گوید که به هنگام جنب شدن باید تمام بدن شسته شود؟

۱۳۳ در حالی که فقط عضو معینی آلوده می‌شود؟

۱۳۷ • چرا خوردن و آشامیدن در حال جنابت مکروه است؟

• با توجه به اینکه وضوی بعد از وضو «نور علی نور» است؛ چرا مراجع تقلید

۱۳۹ وضوی بعد از غسل جنابت را حرام دانسته‌اند؟

۱۴۰ • چرا زنان برخلاف مردان خون حیض می‌بینند؟

۱۴۳ • چرا آمزش جنسی در ایام عادت ماهیانه زنان حرام است؟

• چرا زنان در ایام عادت از نماز و روزه معاف شده‌اند؟ و نیز چرا نماز

۱۴۵ زنان حائض قضا ندارد و قضاء واجب است؟

• چرا برای مس مردان حیوانات، گاو، گوسفند و یا نجس العین مثل سگ،

۱۴۷ غسل واجب نیست؛ ولی برای مس میوه، نان، مساجد و غیره واجب است؟

۱۴۹ تیمم

۱۵۵ سؤالات و شبهات تیمم

• دست زدن به روی خاک و کشیدن به پیشانی و پشت دست

۱۵۷ فایده‌ای دارد؟

• چرا در اسلام گفته شده بر خاک‌هایی که محتوی انواع و اقسام میسر و آبها

۱۵۹ و وسیله انتقال آن است تیمم کنید؟

۱۶۱ وضو

۱۸۱ سؤالات و شبهات وضو

۱۸۳ • چرا باید برای نماز وضو بگیریم؛ حکمت و فلسفه آن چیست؟

- چرا در وضو باید قسمت‌های خاصی از بدن و با کیفیت خاصی بشوییم؟ ۱۸۶
- چرا وضوی اهل سنت با شیعیان متفاوت است؛ مگر وضوی پیامبر (صلی الله علیه و آله) ۱۸۹
- چگونه بوده است؟ ۱۸۹
- با توجه به تعبیر «الی المرافق؛ تا آرنج» در آیه وضو، چگونه لزوم شستن دست از آرنج به طرف پایین استفاده می‌شود؟ ۱۹۲
- نماز ۱۹۷
- سوالات، شبهات نماز ۲۳۵
- چرا باید نماز را باند، اگر فاسد آن تشکر از خداست، آیا نمی‌توانیم با راه‌های دیگر از خداوند تشکر کنیم؟ ۲۳۷
- مگر خدا همه جا نیست؛ پس چرا در موقع نماز خواندن باید رو به قبله بایستیم؟! ۲۴۰
- با توجه به اینکه حرکت در نماز موجب بطلان نماز شود، تغییر قبله از بیت المقدس به سوی کعبه هنگام نماز چگونه توجیه می‌شود؟ ۲۴۲
- چرا بیت المقدس به عنوان قبله اول مسلمانان انتخاب شد؟ ۲۴۴
- به چه علت ما شیعه‌ها نماز را در سه وقت می‌خوانیم؛ در حالی که اهل سنت در پنج وقت می‌خوانند؟ ۲۴۷
- چرا گفته شده نماز بدون قرائت سوره حمد، نماز نیست؟ و با این حال چرا قرائت جزء ارکان نماز نشده است؟ ۲۵۰
- چرا نماز ظهر و عصر را باید آهسته خواند، در صورتی که خداوند در قرآن

- ۲۵۴ می‌فرماید که نماز را نه بلند و نه آهسته، بلکه مابین این دو بخوان؟
- ۲۵۷ • چرا اهل سنت بر خلاف شیعیان دست بسته نماز می‌خوانند؟
- علت اختلاف در تعداد رکعات نماز چیست؟ چرا نماز صبح دو رکعت،
- نماز مغرب سه رکعت و دیگر نمازهای یومیه چهار رکعت است؟ ۲۶۱
- حاکم گفتن سه سلام در پایان نماز چیست و سلام دوم و سوم خطاب
- به چه کسانی است؟ ۲۶۴
- آیا پیامبر (ﷺ) در سلام بعد از تشهد، به خودشان سلام می‌گفتند؟ آیا این
- منطقی است؟ ۲۶۹
- چرا در حال سجده ستماً باید هفت عضو بدن بر روی زمین قرار بگیرد؟ ۲۷۰
- چرا اهل سنت در هنگام نماز بر سر سجده نمی‌کنند؟ ۲۷۳
- چرا قرآن در هیچ آیه‌ای صریحاً به سجده عابری نماز اشاره نکرده است؟ ۲۷۶
- چه اصراری هست که نماز را حتماً به زبان عربی بخوانیم؟ ما که عرب
- نیستیم؛ پس چرا نباید به زبان فارسی و محلی خود یا خودی خود حرف بزنیم؟ ۲۷۹
- علت تأکید اسلام بر نماز جماعت و برتری آن نسبت به نماز فردی چیست؟ ۲۸۵
- چرا در نماز جماعت بعد از سوره حمد، گفتن «آمین» نماز را باطل می‌کند،
- ولی «الحمد لله رب العالمین» باعث بطلان نمی‌شود؟ ۲۹۰
- اولین نماز جمعه در اسلام چه زمانی بود و علت وجوب آن چیست؟ ۲۹۴
- چرا امام جمعه در حال خطبه‌ها اسلحه به دست می‌گیرد؟ ۲۹۸
- آیا امروزه با وجود راحتی سفرها، مثل استفاده از هواپیما، ماشین، قطار و ...

۲۹۹ باز هم نماز مسافر شکسته است؟

• حکمت وجوب نماز آیات چیست؟ و چرا در زمانی که نه زلزله را حس

۳۰۱ کردیم و نه ترسیدیم، باز هم باید نماز آیات بخوانیم؟

• چرا نماز قضای پدر بر پسر بزرگتر واجب می‌شود؟ آیا این مؤاخذه کردن

۳۰۴ یک انسان به خاطر کوتاهی انسان دیگر نیست؟

• چرا قضای نماز پدر بر پسر بزرگتر واجب است، ولی قضای نماز و روزه

۳۰۸ مادر واجب نیست؟

• از چه زمانی «مهمه ان علیاً لی الله» در اذان وارد شده است؟ آیا اساساً

۳۱۰ می‌توان اذان را تغییر داد و چیزی به آن اضافه یا کم کرد؟

• چرا زنان در نماز باید حجب داشته باشند؟ جایی که جز خداوند کسی

۳۱۶ شاهد و ناظر شخص نیست؛ چرا زنان باید محجبه باشند؟

• بر اساس آیه قرآن، نماز انسان را از فحشاء منکر می‌دارد؛ پس چرا با

۳۱۸ آنکه نماز می‌خوانیم، باز گناه می‌کنیم؟!

۳۲۳ • چرا باید نماز را در اول وقت بخوانیم؟

• با توجه به مشکلات زیاد روزمره و اشتغالات فکری، چگونه می‌توانیم در

۳۳۱ نماز حضور قلب داشته باشیم؟

• چرا در بسیاری از آیات قرآن، نماز و زکات با هم آمده است؛ چه ارتباطی

۳۳۴ بین این دو وجود دارد؟

۳۳۹ روزه

۳۵۳ سوالات و شبهات روزه

- روزه از چه زمانی بر مسلمانان واجب شد؟ ۳۵۵
- آیا حکم روزه مخصوص دین اسلام است یا در ادیان و امت‌های گذشته ۳۵۶
- نیز واجب بوده است؟ ۳۵۹
- حکم روزه در صدر اسلام چگونه بوده است؟ ۳۶۱
- روزه گرفتن چه ثمره‌ای دارد و چرا باید روزه گرفت؟ ۳۶۷
- با وجودی که گفته شده روزه برای سلامتی مفید است؛ اما برخی افراد مدتی بعد از روزه گرفتن بیمار می‌شوند؛ علت چیست؟ ۳۷۵
- چه آسیب‌هایی روزه را تهدید می‌کند؟ ۳۷۹
- علت تفاوت میان سیه و اهل سنت درباره روزه مسافر چیست؟ ۳۸۱
- چرا روزه گرفتن در عید طر و تریان حرام است؟ ۳۸۳
- چرا زمان دقیق شب قدر مشخص نیست؟ ۳۸۵
- شب قدر در مناطق مختلف چگونه است؟ ۳۹۰
- چرا کفاره روزه این قدر سنگین است؟ ۳۹۲
- چرا بعضی اوقات بین مراجع تقلید بر رؤیت هلال و عدم رؤیت هلال اختلاف به وجود می‌آید؟ ۳۹۷
- منابع

پیشگفتار

هدف از دین و شریعت، آراستگی انسان‌ها به خوبی‌های علمی و عملی، و اجتناب از زشتی‌های فکری و رفتاری است و این مقصود با عمل به شریعت حاصل می‌شود. انسان مؤمن و خداشناس بر اساس باور ژرف و عمیقی که به خداوند به عنوان حکیم و کامل مطلق دارد بر این یقین است که هر آنچه از ناحیه او دستور داده شده و هر حکمی که از ناحیه وی صادر گردیده حتماً دارای مصالحی است که به بندگان بازگشت می‌نماید هر چند که عقول و اندیشه‌های بشری از درک حکمت آن ناتوان و قاصر باشند.

بحث از فلسفه احکام، مفردات اسلامی از مهمترین بحث‌هایی است که امروزه قسمت قابل توجهی از پرسش‌های نسل جوان را تشکیل می‌دهد. مراجعه به متون اسلام نشان می‌دهد که این بحث سابقه طولانی داشته و در زمان پیامبر - صلی الله علیه و آله - وائمه معصومین - علیهم السلام - هم رایج بوده است، و باید هم چنین باشد؛ چرا که روش قرآن یک روش استدلالی و منطقی است. پیشنهاد اولیاد اسلام نیز در موارد متعدد به صورت ابتدایی و یا پس از پرسش مردم به کار برار و فلسفه احکام پرداخته‌اند.

فلسفه احکام در واقع مراجعه به اصیل‌ترین منابع احکام (قرآن و سنت) است تا به ارزش و اهمیت آثار مختلف احکام آشناتر شویم و این مسأله نه تنها از اهمیت و قاطعیت و عمومیت آنها نمی‌کاهد بلکه با اشباع کردن عقل و روح انسان، احکام را وارد زندگی انسان و جزء ضروریات و نیازمندی‌های او می‌سازد.

بر این اساس در کتاب پیش‌رو، سعی بر این است ابتدا به سؤالات شرعی مبتلا به و پرمخاطب بر اساس توضیح المسائل دوازده مرجع و بیشتر طبق نظر امام خمینی (ره) و مراجع تقلید مشهوری که در قید حیات هستند پاسخ داده شود و سپس سؤالات و شبهاتی که در مورد موضوعات فقهی ممکن است به ذهن‌ها بیاید بررسی شود.

بیان است که ما تنها به اندازه اطلاعات و به میزان معلومات بشری برخاسته از کتاب و سنت می‌توانیم فلسفه و اسرار احکام الهی را دریابیم، نه همه آنها و اساساً با عمق و وسعت آن دستورات و محدودیت علم ما نباید در این انتظار داشته باشیم. رشد علم بشر فرایندی تدریجی است و هر طریقی که در همه زمینه‌ها قدم به قدم به پیش رفته و عرصه‌ها و مجالات مختلف را می‌گشاید، دانش فلسفه احکام نیز از این قاعده مستثنی نیست و جهاد علمی پیوسته و دائمی بشر هر روز افق‌های نوینی در این عرصه می‌گشاید؛ هر چند فلسفه اساسی و بنیادین همه احکام الهی پرورش روح تبدل و سبب جاری در پیشگاه خالق یکتا است و همت اصلی و دغدغه مهم ما نیز در مسیر به مقام عبودیت است. به این امید که این اثر ناچیز مورد قبول درگاه الهی قرار گیرد. در پایان بر خود لازم می‌دانم از همکاری صمیمانه مرکز مطالعات و پاسخ به شبهات حوزه علمیه قم و نیز مرکز تخصصی ائمه اطهار - علیهم‌السلام - تقدیر و تشکر نمایم.

مجتبی صبوری

بهار ۱۳۹۴